

Onze beoordeling: van ★★★★★ (niet te missen)
tot 0 (weggesmeten geld)

Boeken

GAZET VAN ANTWERPEN

Zaterdag 20 en zondag 21 september 2003

G2

“Schrijven is als hypnose”

Zanger-theatermaker Bart Van Lierde maakt prozadebuut met 'Violist van de duivel'

ANTWERPEN - De jonge Antwerpse jazz-zanger Bart van Lierde (29) maakte eerder liedjesprogramma's en jeugdvertellingen met muziek. Hij schreef zowat driehonderd songteksten. In het nieuwe theaterseizoen wordt zijn *Mozart en het operaduel* opgevoerd met het orkest Prima La Musica, maar daaronder gaat hij geheel solo met zijn romandebuut *Violist van de duivel*. Op verbluffende wijze maakt Van Lierde van de muziekgeschiedenis van de negentiende eeuw een spannend verhaal.

"Schrijven was voor mij in eerste instantie verbonden met optreden", zegt Bart Van Lierde. Hij maakte het liedjesprogramma *Geen Romeo. Zonder Julia*, waarin de bindteksten een verhaal vormen. Hij schreef drie keer een jeugdvertelling met daarbij muziek. Met *Sneeuwflits* bewerkte hij een Amerikaans kinderboek en voegde er muziek voor strijkkwartet aan toe voor het Brusselse jeugdtheater met festival, Bronx. Jeugd en Muziek Vlaanderen verkocht daarna zijn werkstuk uit. Zijn jongste *Mozart en het operaduel*, dat hij maakte voor het orkest Prima! La Musica van Dirk Vermeulen, is komend seizoen in herwerking als schooltheater uitverkocht door ETA, de educatieve dienst van het Fakkelltheater in Antwerpen.

Waarom trekt een succesvol theater-muziekman zich terug in zijn kamer voor een roman?

Het uitbreiden van de verhalen die ik op de planken zette en het verlangen minder afhankelijk te zijn van theaterhuizen, culturele centra en mede-acteurs heeft me aangezet.

Waar leef je van?

Ik doe één voorstelling per week en met dat geld kom ik een week toe. Toegegeven, ik leef op de ondergrens, in een appartementje vlak bij de Bredodestraat, waar het binnenwaait. Maar er zit een zeer groot voordeel aan die ondergrens: ik koop mezelf vrij.

Waar begon het verhaal van de violist?

Op conservatorium in Brussel. Met 16 uur les per week had ik veel tijd over. En dus groef ik me in in de periode van de negentiende-eeuwse muziek. Mijn eerste versie had meer van een muziekgeschiedenis dan van een roman. De actie ontbrak. Dus ben ik op zoek gegaan naar een schrijfstijl die drempelverlagend werkte, vergrootte ik de actie en stopte ik meer interactie in de personages. Ik wilde de geschiedenis in de personages stoppen.

En toen kwam je uit bij een duivelskunstenaar?

Er is nog een tweede vertrekpunt: ik las een paar jaar geleden tijdens een Koningin Elisabethwedstrijd dat de Porsche van een van de deelnemers was gestolen, maar veel erger: met daarin zijn viool. De Porsche was een miljoen waard, de viool

twee miljoen. De violist bleek geheel gedesoriënteerd. Hij kon zijn stukken niet meer uit het hoofd spelen.

Zoals je het beschrijft bij de misvormd geboren Janos Szapinsky, een supertalent op viool. Waarom noem je hem niet bij zijn ware naam, Paganini?

Omdat ik het leven van Liszt heb genomen en daar Paganini van heb gemaakt. En omdat ik vertrek van Paganini's leven en uiterlijk. Ik heb zelfs zijn brieven opgezocht en gelezen, maar ik leg hem toch dingen in de mond die hij misschien niet in de mond heeft genomen.

Wie was hij?

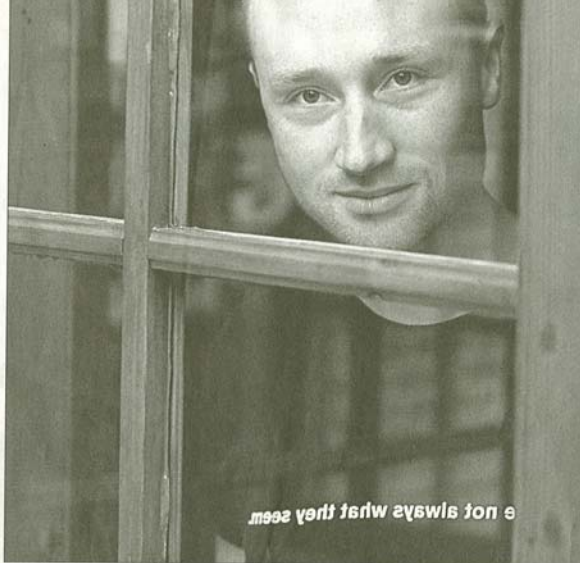
Paganini was een van de snelst spelende virtuozen uit de muziekgeschiedenis. Hij was misvormd, had een lelijk uiterlijk, zwarte ogen. Hij liet zijn haar groeien en droeg opvallende gele vesten, zoals mijn hoofdpersonage. Paganini had de ziekte van Marfan en daardoor verkeerde proporties. Zo waren zijn vingers heel lang en veel te lenig. Hij zou er een sport van hebben gemaakt met versleten snaren te spelen zodat hij aan het eind van zijn optreden een heel concentratio virtuoos op één snaar afrondde.

Je hebt veel gelezen over het Habsburgse rijk aan het begin van de negentiende eeuw?

Er is veel kennis van op conservatorium in het boek geslopen. Toen ik de biografieën van Liszt, Chopin, Schumann, Wagner en Paganini las, viel me op hoezeer de revolutie een kentering betekende. Ik ontdekte parallellen in de levens. Zo laat ik Szapinsky in mijn boek dubbel concernerén. Dat heb ik van Chopin en Liszt. In mijn boek zit niet één historisch authentiek personage, maar het is wel volledig op de muziekgeschiedenis van de negentiende eeuw gebaseerd. Doe dus maar roman in een historisch kader, in plaats van historische roman.

Je bent voor klassieke muziek, maar van opleiding ben je jazz-zanger en in het boek aarzel je niet om het genre naakt te tonen.

Ik krijg de kritiek dat ik de klassieke muziek van zijn sokkel haal. Waarom? Omdat een componist met vier vrouwen in bed ligt of er orgieën inzitten, of perverse ideeën? Je kunt toch geen film over

9 ton 9w9w9 w9w9 9w99

Bart van Lierde, Antwerpse jazz-zanger die in zijn romandebuut *'Violist van de duivel'* de muziekgeschiedenis van de negentiende eeuw tot een spannend verhaal kneedt.

GisA-foto Jan Van DER PERRE

een *alien* maken zonder buitenaards wezen? Hoe zou ik een violist van de duivel neerzetten zonder donkere kant?

Hoe zou je de sensatie van schrijven verwoorden?

Onder hypnose komt alle onbewuste kennis boven. Alles wat je hebt meegemaakt en gelezen,

komt samen. Alsof de deur continu openstaat. Schrijven is als onder hypnose zijn: de deur staat open. Er zijn geen belemmeringen.

Martine CUYT

■ Bart Van Lierde, *Violist van de duivel*, Meulenhoff, 271p. Zondag om 16u op ZuiderZinnen, in Indooi, Gijzelaarsstraat 23, Antwerpen.